

Votum en zegengroet	
Zingen	Ps 9:1,2,3,5,8 (Gods grootheid in tijd van aanslagen) [Opw 717 (Stil, mijn ziel, wees stil)]
Gebed	
[Zingen	Gk 209:1 (U zij de Glorie) (kinderen naar kik club)]
Lezen	Handelingen 4: 1-12
Zingen	Gk 246:1,2,3 (nu bidden wij met ootmoed en ontzag)
Tekst	Handelingen 4:12 HC zondag 11
Preek	
Zingen	Ps 75:1
wet / belijdenis	Lb 311 (2 groepen) / GK 175a (= 179b oud)
Gebed	
Collecte	
Zingen	Lb 675 (Geest van hierboven)
Zegen	

Vorige week was het Pasen, rond deze tijd aanslagen in Sri Lanka onder andere in een aantal kerken.

De tegenstander van God blijft vanaf Christus' opstanding de kerk aanvallen.

Het is zo dubbel: honderden christen viere, dat de dood een doorgang is naar het eeuwige leven; midden in dat feest wordt het werkelijkheid.

Wat zullen ze verbaasd geweest zijn: de opstanding viere; een klap horen en opgevangen worden door de engelen.

Afschuwelijk voor wie achterbleef; Paasviering daar in de kerken in Sri Lanka stopte direct.

Het feest was voorbij.

Maar het feit blijft: de dood heeft door Christus alleen niet het laatste woord.

Dat evangelie alleen geeft troost.

Ook in Sri Lanka houden mensen zich daar aan vast.

En dat evangelie gaat de wereld is.

En dat blijft te belangrijk om over deze naam Jezus Christus te zwijgen.

Daar wil ik vandaag bij stil staan.

Niet speciaal de preek daarvoor gemaakt; gaat ook niet over Sri Lanka; wel wil ik laten zien, dat waarom we exclusief vasthouden aan geloof in de Heer Jezus. (Handelingen 4; paar maanden na Jezus' opstanding; tegenwerking begint)

Gemeente van Christus, gasten,

(leeg) Heeft u ook een hekel aan eigenwijze mensen?

Mensen die het altijd beter weten, je altijd tegenspreken, van alles verstand denken te hebben, dat vinden wij vervelend.

Hen het meest irritant is dan, als ze inderdaad gelijk hebben.

Als christenen staan we bij veel mensen bekend als eigenwijs.

Overtuigd van eigen gelijk, niet voor rede vatbaar, drammerig.

Best dat we in God geloven, maar het wordt ergerlijk als je zegt, dat het christelijke

geloof het enige goede geloof is.

Dat is erg exclusief en gelijkhebberig; alsof andere godsdiensten niets goeds hebben. Prima als je gelooft, maar zet dan Mozes, Boeddha, Jezus en Mohammed op één lijn. Als je één van hen als de enige waarheid neerzet, kom je behoorlijk eigenwijs over.

En juist dat zeggen de apostelen: de enige naam op aarde, die mensen redt. Zo zeggen we dat ook in zondag 11: uitleg over de naam Jezus, en vooral: 'alleen Hij'. Bij niemand anders behoud zoeken en vinden.

'Het is arrogant om te zeggen, dat jouw godsdienst beter is dan andere. Zeker niet mensen bekeren tot jouw godsdienst. Alle Godsdiensten voldoen op hun manier aan behoeften van volgelingen. Laten ze elkaar met rust laten. Denk je, dat jij de enige waarheid hebt, leidt dat tot ruzies, oorlogen en conflicten'.

Wat is je antwoord als iemand dit tegen je zegt?
Klinkt het niet aannemelijk?
Er zijn ongeveer 7,5 miljard mensen op aarde.
We zijn met onze 2,2 miljard christenen wereldwijd wel de grootste godsdienst. Maar er zijn nog meer mensen niet-christen.
1 miljard Moslims, 850 miljoen Hindoeïsten¹ en ruim 400 miljoen Boeddhisten.
Kun je wel zo stellig zeggen, dat wij het ware geloof hebben; Jezus alleen?
Moet je niet wat bescheidener zijn?

Zo kijk ik vandaag naar die uitspraak 'de enige naam'.
Dit wil ik zeggen: alleen Jezus Christus laat ons weten wie God is en redt ons.
Eerst bekijk ik de kritiek op die uitspraak.
Daarna leg 2 bijbelse hoofdlijnen uit.
Daarna geef ik antwoord op dat verwijt van exclusiviteit en eigenwijsheid.
Niet zozeer vandaag uitleg van de tekst, omstandigheden van de apostelen.
Ik ga vandaag alleen in op die exclusieve claim van de apostelen na de opstanding.

(klik) Jezus alleen laat ons weten wie God is.

- a. bekijk de kritiek kritisch
- b. twee bijbels lijnen
- c. wat is ons antwoord?

A1. (klik) Graag wil ik 3 gangbare meningen kritisch bekijken.

'Alle godsdiensten zijn in de kern gelijk.

Het maakt niet uit wat je gelooft.

(klik) *Alle wegen leiden naar God*'.

Herkenbaar denk ik, veel mensen zeggen dat.

Laat iedere godsdienst doen alsof hij de echte is, maar anderen niet bestrijden.

Het klinkt sympathiek en bescheiden.

Doe wat je denkt dat goed is, maar val anderen niet lastig.

Alle wegen leiden naar God.

Geloof in Jezus Christus, maar God kan ook best via Mohammed of Boeddha mensen

¹ Waarvan alleen al 800 miljoen in India

bereiken.

Hoe sympathiek en bescheiden het klinkt, het is onzin.
Op geen ander gebied praten we zo.
Niet alle wegen leiden hiervandaan naar Utrecht.
Er gaan ook wegen naar Den Haag en naar Amsterdam.
Als iemand de weg vraagt, zeg je niet: maakt niet uit, maar doe voorzichtig.

Op een tentamen maakt het uit welk antwoord je geeft.
Sommigen antwoord zijn goed, anderen zijn fout.
Waarom zou dan de waarheid over God onbelangrijk zijn?
(klik) Op elk gebied *zijn goede en verkeerde* antwoorden en oplossingen.
Ook op het gebied van geloof.
Het klinkt vriendelijk als ik tegen een blinde zeg: maakt niet uit waar je loopt.
Maar het is wreed vlak bij een afgrond.

Van een afstand lijken misschien alle godsdiensten ongeveer hetzelfde.
(klik) Maar kom je dichterbij, zijn de *verschillen groot en tegenstrijdig*.
Geen godsdienst zegt van zichzelf, dat die eigenlijk gelijk is aan een andere.
De ene godsdienst² zegt dat God bestaat uit verschillende goden.
Anderen zeggen, dat er maar één God is.
Wat is dan waar? Tegelijk kan niet.
Sommige godsdiensten gaan over boete doen voor schuld, een andere godsdienst draait om vergeving³.
Het doel van de ene godsdienst is om voor eeuwig in geluk met God te leven.
Van een andere godsdienst gaat het om gevoelens en emoties uit te doven⁴.
Godsdiensten zijn op beslissende punten verschillend.
Het Hindoeïsme kent een variant op het verhaal van de verloren zoon.
In de bijbel staat de vader met open armen te wachten.
In het Hindoeïsme moet de zoon jaren voor de vader werken, zijn schuld afbetalen.

Van afstand lijken de godsdiensten op elkaar.
Maar er zijn grote verschillen tussen de godsdiensten, tegenstrijdig.
Je moet kiezen: wat is het goede en wat het verkeerde antwoord over geloof en God?

A2. (klik) Ik ga naar een 2e gangbare mening.
Iedere godsdienst heeft wel een stukje van de waarheid.
Mahadma Gandhi heeft gezegd: 'de ziel van alle godsdiensten is hetzelfde, maar is omhuld door een grote hoeveelheid vormen.
Waarheid is niet de exclusieve eigenschap van één heilig geschrift'.
Wie zou het met Gandhi oneens durven zijn?
Wie heeft geen respect met zijn lijdelijk verzet.
Hij heeft vriendelijke dingen gezegd over Jezus Christus en zijn wijsheid.
De waarheid die hij uit de bijbel haalde, heeft hij als geen ander in praktijk gebracht.
Toch ga ik tegen hem in.

² Boeddhisten tegenover Joden, Christenen, Moslims

³ Hindoeïsme, Islam en alle godsdiensten tegenover christendom

⁴ Christenen (Moslims?) tegenover boeddhisme.

(klik) Het is waar, dat er *overeenkomsten* zijn tussen de godsdiensten. Vrijwel alle godsdiensten geloven in een god die de wereld gemaakt heeft. De meeste godsdiensten denken na over goed en kwaad, over vergelding, veroordeling en straf, verantwoording na dit leven, over herstel van relatie met God. Daden op aarde hebben gevolgen voor het leven na je dood. Hoe precies, dat is een wereld van verschil tussen de godsdiensten, maar allemaal aandacht voor je geweten, goed en kwaad en verantwoording. Nog een andere overeenkomst: de meeste godsdiensten aanbidden hun god. Je kunt contact met Hem maken; Hij is op één of andere manier betrokken met de aarde; Hij doet iets op aarde.

(klik) *Besef van Gods aanwezigheid* zie je in allerlei godsdienst. Je ziet daarin stukjes van de waarheid overal op aarde. Laten we dat ook waarderen. Wie in een god gelooft heeft de wereld beter begrepen dan wie nergens in gelooft. Tussen moslims en christenen bijvoorbeeld ligt een diepe kloof, maar er zijn ook een aantal overeenkomsten. Hun strijd tegen de doorgeslagen seksuele moraal in Nederland, hun respect voor familie en hun gevecht voor recht van eigen godsdienstige opvoeding, dat zijn goede dingen. Daarin staan ze dichterbij ons dan vele blanke liberalen. Een stukje van Gods waarheid.

‘Iedere godsdienst heeft een stukje van de waarheid’.
Dat klopt en tegelijk is het niet waar.
Ik noemde de tegenstrijdige verschillen tussen de godsdiensten al.
Maar het belangrijkste: we kennen God doordat Hij zich bekend maakt.
Je kunt God pas kennen, als Hij zich *láát* kennen.
De waarheid is dus niet iets wat wij als mensen hier en daar vinden.
Maar de waarheid is iets wat God de mens moet geven.

God laat niet her en der eens een stukje van zichzelf zien.
God laat niet aan het ene volk dit, aan het andere volk dat zien.
Nee, de Heer verscheen, praatte tegen mensen; we lezen daarvan in de bijbel.
Indrukwekkende ervaringen, geweldige wonderen.

Er is één feit, daar draait alles om.
De bijbel zegt, dat God Zelf hier op aarde was: geboren, onderwijs, dood, opstanding.
Jezus Christus was hier; Hij is God.
Hij liet ons weten wie God is.
Het eerste deel van de bijbel kondigt Hem aan, vertelt waarom Hij zou komen.
Het 2e deel van de bijbel gaat over zijn komst, wat Hij deed en de gevolgen.
(klik) Christenen zeggen: de waarheid van God is bekend geworden in Jezus.
Hij is hier geboren, heeft hier geleefd, is gedood en is weer opgestaan.
De waarheid over geloof in God draait om de vraag: wie is Jezus?
Is Hij wie Hij zegt dat Hij is – God zelf – of is Hij dat niet.
De kern van alle vragen over godsdienst is: laat God Zich kennen door Jezus of niet?
Is Hij God niet, dan zijn alle godsdiensten gelijk; dan zoeken we allemaal naar God.
Is Hij God wel, dan weten we wie God is: Hij, de Vader van Jezus, alleen.

Dat zeggen de apostelen sinds de opstanding.

A3. 'Alle wegen leiden tot God', 'alle godsdiensten hebben een stukje waarheid'.
Twee meningen over godsdienst.

(klik) Een derde: 'geloven in je eigen godsdienst alleen is *dom en gevaarlijk*.

Dom: 'Religie behoort tot de kindertijd van het menselijk ras'⁵ las ik ergens.

Proef je dat niet om je heen?

Een weldenkend mens, een ontwikkeld mens gelooft niet meer.

Wie gaat studeren, ontgroeit het geloof.

De wetenschap heeft wel bewezen, dat godsdienst onzin is.

Over een aantal jaar zal godsdienst uitgestorven zijn op aarde.

Gevaarlijk: bovendien godsdienst brengt verbittering, ruzie, oorlogen, haat.

Zonder mensen die denken, dat alleen zij gelijk hebben, zou er vrede zijn op aarde.

Het klinkt aannemelijk, maar de feiten zijn anders.

Ja, in Nederland krimpt de kerk, wereldwijd groeit die juist.

Voorbeelden van verlies van geloof; net zoveel voorbeelden van mensen die juist in hun studententijd tot geloof gekomen zijn⁶.

Studententijd, dat is de tijd van keuzes.

(klik) Onder de grootste denkers op aarde: veel gelovigen; vroeger en nu nog.

Gevaarlijk: het lijkt zo, dat de grootste wreedheden uit naam van geloof begaan zijn (Isis, Sri Lanka).

Maar de grote slachtingen van de vorige eeuw: in Rusland, door Duitsland, in Cambodja, in Noord-Korea.

Miljoenen mensen systematisch gedood, door een bewind, dat zich afzette tegen godsdienst en geloof.

De meeste oorlogen gaan over land, olie, water, macht.

(klik) Ja, oorlog in naam van de godsdienst, maar oorlog is niet typisch godsdienstig. Het is typisch menselijk.

De christelijke kruistochten, vreselijk, maar geen gevolg van geloof in God.

De Heer Jezus, God zelf op aarde, zei:

(klik) heb je vijanden lief, bid voor wie je vervolgen, keer je na een slag op je rechterwang ook je linkerwang toe.

Christenen hebben dit niet altijd in praktijk gebracht, maar dit is wat God leert.

Juist als je de waarheid van Jezus volgt, dan verdwijnt oorlog, ruzie, verbittering.

De Heer Jezus had één boodschap: vergeving.

(klik) Jezus Christus alleen laat ons weten wie God is.

Laat je niets aanpraten; tegenwerpingen spreken soms aan, maar snijden geen hout. Wees kritisch op de kritiek, vraag door, vergelijk het met feiten.

Jezus Christus kan de waarheid aan.

Hij is zelf de waarheid.

Wat God zegt, kan een stootje hebben.

⁵ Peter de Vries, Het lam, blz. 148

⁶ C.S.Lewis, Gregory Boyd, John Stott, (J.I.Packer, Lloyd-Jones), A.J.Verbrugh, P.P.H.Waterval (namen uit onze gemeente)

B. En wat zegt God dan?

Wat zegt Hij zelf over het feit, dat alleen Jezus Christus ons laat weten wie God is; de enige naam.

(klik) Twee bijbelse lijnen.

B1. Ik noemde het al.

Als God niet zelf zich bekend maakt, kennen we Hem niet.

God is zo totaal anders dan een mens.

Wij zijn sterfelijk, Hij is eeuwig, wij zijn lichamelijk, Hij is geestelijk.

Hij is verheven, wij zijn aards.

God is overal, wij zijn gebonden aan een plaats.

Hoe kunnen wij ooit God zoeken of vinden?

Het is alsof je dingen als liefde of eerlijkheid in de garage zoekt of in een hooiberg.

Met menselijke zintuigen of apparatuur kunnen wij God niet vinden.

God moet Zich bekend maken.

Dat is het verhaal van de bijbel.

(klik) God zoekt de mens; God zoekt ons.

God zelf komt naar de aarde, past zich aan aan de zintuigen die wij hebben.

Hij komt in onze wereld en zegt wie Hij is.

Dat is de geschiedenis van de bijbel.

Johannes: 'Er kwam iemand die door God was gezonden' (...).

God komt met zijn boodschap in onze wereld.

'Het Woord (God Zelf) is mens geworden en heeft onder ons gewoond'⁷.

God zoekt ons.

B2. De tweede bijbelse lijn, in Johannes: 'de wereld is door Hem ontstaan en toch kende de wereld hem niet. Hij kwam (...), maar [zij] hebben hem niet ontvangen'⁸.

(klik) God zoekt de mens, maar de mens zoekt God beslist niet.

Integendeel, een mens gaat Hem uit de weg.

Jezus is niet met open armen ontvangen.

Mensen ergerden zich aan zijn goedheid en eerlijkheid; Hij werd gedood.

Dat lees je door heel de bijbel heen.

De tijd van de woestijn, rechters en koningen: God grijpt in, God verlost.

Maar de mens loopt van Hem weg: kennis verdraaien, inzichten aanpassen, overstappen op andere goden.

Doet God niets, binnen 2 generaties is men God kwijt.

Er is volkomen verlossing nodig zegt de catechismus (zondag 11).

Een mens moet van wegloper veranderen in iemand die met God leeft.

God moet dat zelf doen.

Twee lijnen in de bijbel: God zoekt de mens, de mens zoekt Hem niet.

God zegt wie Hij is, de mens kan daar niet tegen, verdraait wat God zegt, loopt van Hem weg, wil niet met de echte God leven.

Daarom, mensen zoeken wel naar zingeving, naar goed en kwaad, naar vergelding en

⁷ Johannes 1:6,14

⁸ Johannes 1:10-11

eeuwig leven, maar als God je niet zelf aanspreekt en verandert, vind je het niet.

Dat is het verhaal van de bijbel.
Het verklaart de verschillende godsdiensten op aarde.
God maakte zich vanaf Adam en Noach bekend.
We weten zo van Gods aanwezigheid, van een geweten, een wens tot eeuwig leven.
Het zit in ons, we hebben er herinnering aan.
Op allerlei manier is die kennis verdraaid en vervormd, tenzij God zelf ons weer aanspreekt.
Alleen God Zelf laat weten wie Hij is.
Dat doet Hij door Jezus Christus; God die als mens hier was.

C. Ik heb tegenwerpingen bekeken en de bijbelse lijn proberen uit te leggen.
Nu het laatste onderdeel.
(klik) Wat zeg je op verwijten tegen het exclusieve van het geloof?
Heb je antwoord op deze beschuldigingen en tegenargumenten?
Twee dingen: heb kennis van zaken en wees niet eigenwijs.

C1. Op een feestje heb je de wereldproblemen snel opgelost.
Staan wij als mannen te praten, hebben wij al snel de oorzaak te pakken van de files, de vluchtelingencrisis, de criminaliteit, milieu.
Een biertje verder hebben we een plan klaar.
Thierry Baudet en Lilian Marijnissen kunnen daar nog jaloers op zijn.
Zonder al te veel kennis van zaken lijken problemen makkelijk oplosbaar.
Maar word maar eens bestuurder of minister.
Dan blijkt, dat die problemen ingewikkeld zijn.
Hoe meer kennis van zaken, hoe weerbarstiger een probleem.

Als je weinig weet van geloof en godsdienst, lijken alle godsdiensten hetzelfde.
Wie de bijbel nooit gelezen heeft, denkt dat het een onbetrouwbaar boek is.
Veel kritiek op geloof zit minder diep dan je denkt.
(klik) Wees daarom op de hoogte van de feiten.
Er is veel te weten; verdiep je in de bijbel, in kritische vragen, zoek het antwoord.

Andries Knevel zei: (klik) 'veel gelovigen hebben wel inhoud, maar geen basis'⁹.
Veel christenen geloven oprecht, zetten zich in, leven met de Heer, laten dat in hun leven zien.
Geloof met inhoud.
Maar als ze kritische vragen krijgen, weten ze het antwoord niet.
Tegenwerpingen kun je niet weerleggen.
'Wel inhoud, maar geen basis'.
Ik herken er wel wat van.
Bij kritiek valt je niet direct van geloof, maar weet ook niet wat je moet zeggen.

Laten we daar iets aan doen: investeer in kennis van zaken.
Er zijn goede antwoorden op vragen.
Geloof heeft een stevige basis.

⁹ Via Andries Knevel in Visie 2008, 48, blz. 24.

God ís op aarde geweest, de opstanding van Christus ís waarheid, daar is veel over te zeggen, veel over te weten.

Dat is met sterke argumenten aannemelijk te maken.

En zo is dat met veel meer geloofszaken.

Het is typisch gereformeerd om stevige kennis op te bouwen, je te verdiepen, weten hoe dingen zitten.

Het is in lijn met de apostelen.

Zij vertelden feiten, gaven door hoe het zit, lieten de feiten spreken.

Getuigen van God is doorgeven wat Hij zegt en de keus over die feiten overlaten aan wie het aanhoort en zeiden: onderzoek het zelf¹⁰.

Geloof hangt niet aan wat ik er van vind, maar wat God gedaan heeft.

Daar is veel van te zien en veel te onderzoeken.

Zorg dat je kennis van zaken hebt.

C2. (**klik**) Mijn 2^e opmerking: wees niet eigenwijs.

Dat is altijd het gevaar.

Ik geloof, dat alleen Jezus Christus ons vertelt wie God is; andere godsdiensten niet.

Dat klinkt arrogant, is ook een gevaar.

Als jij de waarheid hebt, kun je je superieur voelen.

Ik ben sterk, God staat achter me, God roept me om Zijn waarheid te vertellen.

Je kijkt dan zomaar neer op anderen, die zo dom zijn, het niet zien.

En sommige christenen vliegen hier behoorlijk uit de bocht.

Eigenwijsheid is ergerlijk; daar begon ik de preek mee.

Tegelijk: is het niet een gevaar van ieder mens?

En zijn we eigenwijsheid als goede eigenschap gaan zien?

Ik hoor ouders over hun kind zeggen, dat die 'lekker eigenwijs' is.

Of stellen die verkering hebben die trots zeggen, dat ze allebei een harde kop hebben.

Twee lijnen wees ik aan in de bijbel: God zoekt de mens, en de mens loopt in eigenwijsheid steeds weer van God weg.

Eigenwijsheid is de kern van alle zonde.

Wantrouw je eigen inzicht is een belangrijke bijbelse boodschap.

Eigenwijsheid en koppigheid, vasthouden aan je gelijk, het is een slechte eigenschap.

Kritisch zijn op jezelf, mild voor anderen, geduld hebben, dat is de weg die de Heer ons wijst.

Ook als je gelijk hebt, juist als je gelijk hebt, heb dan geduld met de ander.

Christus alleen! Het roept weerstand op: 'de enige naam'.

Naast kennis van zaken is goede een houding belangrijk.

Wees niet eigenwijs.

Helaas staan we als christenen – terecht of niet – vaak wel zo bekend.

De Heer leert ons eigen wijsheid los te laten en van Zijn wijsheid leven.

Laten we die houding oefenen en in praktijk brengen in de kerk.

Niet alleen in je standpunt, maar vooral in je houding laat je zien dat God in je leven is gekomen.

¹⁰ Handelingen 17:11: zelf nagaan of het waar is.

God leert ons Hem te volgen en je eigen mening te wantrouwen.
Kennis van zaken, je verdiepen in wat de Heer zegt, dingen uitzoeken en weten.
En in je houding en manier van omgaan veel aan God overlaten.
De feiten moeten spreken in de kerk.

‘Hoe meer kennis van zaken, hoe milder in de omgang’.
Dat is de houding van iemand die zelf gered wordt.
Amen.

Ds.Jaap Boerma
GKv Rotterdam-Noord/Oost
28 april 2019